

**PREZES
URZĘDU OCHRONY
KONKURENCJI I KONSUMENTÓW**

DIH-74-16(31)/12/BS

Warszawa, dnia 24 września 2012 r.

DECYZJA DIH-2 NR 70/2012

Na podstawie art. 138 § 1 pkt 1 w związku z art. 127 § 3 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (t.j. Dz. U. z 2000 r. Nr 98, poz. 1071 ze zm.) oraz art. 7 ust. 1 pkt 2, art. 12 ust. 1, art. 24 ust. 1, 4 i 5 w związku z art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 25 sierpnia 2006 r. o systemie monitorowania i kontrolowania jakości paliw (Dz. U. nr 169, poz. 1200 ze zm.) po przeprowadzeniu postępowania administracyjnego w przedmiocie ponownego rozpatrzenia sprawy dotyczącej zobowiązania przedsiębiorcy Polski Koncern Naftowy ORLEN S. A. z siedzibą w Płocku, do uiszczenia na rachunek Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów kwoty stanowiącej równowartość kosztów przeprowadzonych badań laboratoryjnych próbki oleju napędowego o numerze 1029/11/6249, niespełniającego wymagań jakościowych, zakończonej decyzją Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów nr DIH-2 Nr 31/2012 z dnia 12 kwietnia 2012 r., Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów **utrzymuje zaskarżoną decyzję w mocy.**

UZASADNIENIE

Pismem z dnia 2 maja 2012 r., przedsiębiorca Polski Koncern Naftowy ORLEN S. A. z siedzibą w Płocku (dalej: Przedsiębiorca lub Strona), złożył wniosek o ponowne rozpatrzenie decyzji Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów nr DIH-2 Nr 31/2012 z dnia 12 kwietnia 2012 r., dotyczącej zobowiązania przedsiębiorcy Polski Koncern Naftowy ORLEN S. A. z siedzibą w Płocku, do uiszczenia na rachunek Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów kwoty stanowiącej równowartość kosztów przeprowadzonych badań laboratoryjnych próbki oleju napędowego o numerze 1029/11/6249, niespełniającego wymagań jakościowych.

W trakcie kontroli przeprowadzonej w dniu 15 listopada 2011 r. na stacji paliw nr 37 w Karpaczu, przy ul. Konstytucji 3-go Maja, należącej do Polskiego Koncernu Naftowego ORLEN S. A. z siedzibą w Płocku, inspektorzy reprezentujący Dolnośląskiego Wojewódzkiego Inspektora Inspekcji Handlowej pobrali do badań z partii liczącej 7025 litrów próbki oleju napędowego, tj. próbkę numer

1029/11/6249 i próbkę kontrolną numer 5890/11/6249 w ilości 4 litrów każda, na podstawie protokołu pobrania próbek paliw nr 0323.

Następnie inspektorzy reprezentujący Dolnośląskiego Wojewódzkiego Inspektora Inspekcji Handlowej w dniu 15 listopada 2011 r. przekazali próbkę oleju napędowego do akredytowanego, niezależnego laboratorium Instytutu Nafty i Gazu w Krakowie, według protokołu przyjęcia próbki do badań numer M/TA2/222/2011.

Badania laboratoryjne przeprowadzone przez akredytowane, niezależne laboratorium Instytutu Nafty i Gazu w Krakowie (sprawozdanie z badań nr M/TA2/219/2011) wykazały, że oferowany w dniu kontroli tj. 15 listopada 2011 r. olej napędowy (o numerze próbki 1029/11/6249), nie spełnia wymagań jakościowych określonych w obowiązującym w dniu kontroli § 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 9 grudnia 2008 r. w sprawie wymagań jakościowych dla paliw ciekłych (Dz. U. z 2008 r. Nr 221, poz. 1441), zwanego dalej: „rozporządzeniem”, z uwagi na zawyżony parametr – odporność na utlenianie. Wynik badania wyniósł 1988 g/m³, przy wymaganiach jakościowych max. 25 g/m³.

W toku kontroli w dniu 24 listopada 2011 r., inspektorzy reprezentujący Dolnośląskiego Wojewódzkiego Inspektora Inspekcji Handlowej, poinformowali Stronę o wynikach badań próbki oleju napędowego pobranego w dniu 15 listopada 2011 r. o numerze 1029/11/6249, przekazali egzemplarz sprawozdania z badań o numerze M/TA2/219/2011 oraz poinformowali o możliwości złożenia wniosku o badanie próbki kontrolnej. Kontrolowany, pismem z dnia 25 listopada 2011 r., złożył wniosek o zbadanie próbki kontrolnej nr 5890/11/6249.

Badania laboratoryjne próbki kontrolnej nr 5890/11/6249 przeprowadzone przez inne laboratorium akredytowane, niezależne laboratorium Ośrodka Badawczo – Rozwojowego Przemysłu Rafineryjnego S. A. w Płocku (protokół z badań nr 2871/2011) wykazały, że olej napędowy nie spełnia wymagań jakościowych określonych w załączniku nr 2 rozporządzenia, z uwagi na zawyżony parametr – odporność na utlenianie. Wynik badania oznaczono jako > 30 g/m³, przy wymaganiach jakościowych max. 25 g/m³, przy czym w uwagach do protokołu z badań nr 2871/2011 z dnia 13 grudnia 2011 r. odnotowano dodatkowo, wynik badania poza zakresem akredytacji laboratorium, który wyniósł ~ 150 g/m³.

Mając na względzie negatywne wyniki badań laboratoryjnych próbki i próbki kontrolnej oleju napędowego, decyzją Dolnośląskiego Wojewódzkiego Inspektora Inspekcji Handlowej we Wrocławiu z dnia 23 grudnia 2011 r. (sygn. DJG-8361.238.2011, DJG-8361.251.2011), zarządzono wycofanie z obrotu 5470 litrów oleju napędowego, ze stacji paliw w Karpaczu nr 37, przy ul. Konstytucji 3 Maja, której właścicielem jest Przedsiębiorca.

Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów mając na uwadze wyniki badań laboratoryjnych przeprowadzonych przez Instytut Nafty i Gazu w Krakowie, zgodnie z art. 61 § 1 Kodeksu postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2000 r. Nr 98, poz. 1071 ze zm.), pismem z dnia 17 stycznia 2012 r., powiadomił Przedsiębiorcę, jako stronę postępowania, o wszczęciu postępowania

administracyjnego w sprawie dotyczącej ustalenia wysokości należności pieniężnej stanowiącej równowartość kosztów przeprowadzonych badań próbki oleju napędowego oraz zobowiązania przedsiębiorcy do jej uiszczenia na rachunek Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów. Przedsiębiorca został także poinformowany, że przed wydaniem decyzji kończącej postępowanie w sprawie, jako stronie biorącej udział w postępowaniu administracyjnym przysługuje, na podstawie art. 10 Kodeksu postępowania administracyjnego, prawo wypowiedzenia się, co do zebranych dowodów i materiałów oraz żądań zgłoszonych w trakcie postępowania, a także prawo do składania wniosków dowodowych.

Pismem z dnia 3 lutego 2012 r. Strona wniosła o zawieszenie postępowania w niniejszej sprawie. Przedmiotowy wniosek uzasadniono złożeniem odwołania od decyzji Dolnośląskiego Wojewódzkiego Inspektora Inspekcji Handlowej we Wrocławiu z dnia 23 grudnia 2011 r. (sygn. DJG-8361.238.2011, DJG-8361.251.2011) zarządzającej wycofanie z obrotu przez Polski Koncern Naftowy ORLEN S. A. z siedzibą w Płocku, 5470 litrów oleju napędowego na jego stacji paliw nr 37 w Karpaczu, przy ul. Konstytucji 3-go Maja. W ocenie Przedsiębiorcy w treści ww. odwołania podważono prawidłowość i wyniki badań będące podstawą wydania zaskarżonej decyzji, a tym samym postępowanie administracyjne w sprawie dotyczącej ustalenia wysokości należności pieniężnej stanowiącej równowartość kosztów przeprowadzonych badań próbki oleju napędowego oraz zobowiązania przedsiębiorcy Polski Koncern Naftowy ORLEN S. A. z siedzibą w Płocku do jej uiszczenia, powinno zostać zawieszono do czasu wydania przez Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów decyzji w przedmiocie ww. wycofania z obrotu oleju napędowego.

Postanowieniem z dnia 20 lutego 2012 r. (sygn. DIH-74- 16/(9)/12/CS) Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów odmówił uwzględnienia wniosku o zawieszenie postępowania w niniejszej sprawie. Od postanowienia Przedsiębiorca zażalenia nie złożył.

W związku z powyższym, Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów na podstawie art. 24 ust. 1 ustawy o systemie monitorowania i kontrolowania jakości paliw, decyzją DIH – 2 Nr 31/2012 z dnia 12 kwietnia 2012 r. zobowiązał Przedsiębiorcę do uiszczenia kwoty stanowiącej równowartość kosztów przeprowadzonych badań próbki oleju napędowego pobranego w dniu 15 listopada 2011 r. o numerze 1029/11/6249. W decyzji DIH – 2 Nr 31/2012 z dnia 12 kwietnia 2012 r. Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów odniósł się do zarzutów dotyczących prawidłowości wyników badań laboratoryjnych, w tym zarzutu, iż pomiędzy wynikami badań próbki i próbki kontrolnej są znaczne różnice wykraczające poza zakres odtwarzalności.

Pismem z dnia 2 maja 2012 r. Strona złożyła wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy.

Strona postępowania podnosi zarzut, iż różnica wyników między badaniem próbki a badaniem próbki kontrolnej wykracza poza zakres odtwarzalności co powoduje według Strony, że wyniki badań nie są wiarygodne. Podkreśla także, że wyniki poszczególnych pomiarów należy interpretować zgodnie z kryteriami podanymi w normie PN-EN ISO 4259 Przetwory naftowe. Wyznaczanie i stosowanie precyzji metod badania. Strona uważa, że fakt rozbieżności ww. wyników poddaje w

wątpliwość zarówno badania jak i całe postępowanie. Ponadto uważa, że Prezes UOKiK w decyzji z dnia 12 kwietnia 2012 r. DIH 2 Nr 31/2012 nie odniósł się do przedstawionego zarzutu.

Pismem z dnia 14 maja 2012 r., Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów powiadomił Przedsiębiorcę, o wszczęciu postępowania w przedmiocie ponownego rozpatrzenia sprawy zakończonej zaskarżoną decyzją nr DIH-2 Nr 31/2012 z dnia 12 kwietnia 2012 r. Przedsiębiorca został także poinformowany, że przed wydaniem decyzji kończącej postępowanie w sprawie, jako stronie biorącej udział w postępowaniu administracyjnym przysługuje, na podstawie art. 10 Kodeksu postępowania administracyjnego, prawo wypowiedzenia się, co do zebranych dowodów i materiałów oraz żądań zgłoszonych w trakcie postępowania, a także prawo do składania wniosków dowodowych. Strona nie skorzystała z przysługującego jej prawa.

Pismem z dnia 1 czerwca 2012 r. Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów przedłużył termin zakończenia postępowania do dnia 3 lipca 2012 r. W związku z nowymi dowodami w sprawie, będącymi odpowiedzią laboratorium Instytut Nafty i Gazu w Krakowie oraz laboratorium Ośrodka Badawczo – Rozwojowego Przemysłu Rafineryjnego S. A. w Płocku na pisma Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, pismem z dnia 27 czerwca 2012 r. Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów poinformował Przedsiębiorcę, że jako stronie biorącej udział w postępowaniu administracyjnym przysługuje jej, na podstawie art. 10 Kodeksu postępowania administracyjnego, prawo wypowiedzenia się, co do zebranych dowodów i materiałów oraz żądań zgłoszonych w trakcie postępowania, a także prawo do składania wniosków dowodowych. Strona nie skorzystała z przysługującego jej prawa

Pismem z dnia 2 lipca 2012 r. Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów przedłużył termin zakończenia postępowania do dnia 3 sierpnia 2012 r.

Następnie pismem z dnia 3 sierpnia 2012 r. Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów przedłużył termin zakończenia postępowania do dnia 3 września 2012 r. Pismem z dnia 3 września 2012 r. Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów przedłużył termin zakończenia postępowania do dnia 17 września 2012 r.

Rozpoznając wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy, Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów zważył, co następuje.

Mając na względzie całość zebranego w sprawie materiału dowodowego, na wstępie należy podkreślić, iż stosownie do postanowień art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 25 sierpnia 2006 r. o systemie monitorowania i kontrolowania jakości paliw (Dz. U. Nr 169, poz. 1200 ze zm.), dalej: „ustawa o systemie monitorowania i kontrolowania jakości paliw” – paliwa transportowane, magazynowane, wprowadzane do obrotu oraz gromadzone w stacjach zakładowych powinny spełniać wymagania jakościowe określone dla danego paliwa, ze względu na ochronę środowiska, wpływ na zdrowie ludzi

oraz prawidłową pracę silników zamontowanych w pojazdach, ciągnikach rolniczych, a także maszynach nieporuszających się po drogach.

Jak już podniesiono na wstępie, badania laboratoryjne przeprowadzone przez akredytowane, niezależne laboratorium Instytutu Nafty i Gazu w Krakowie (sprawozdanie z badań nr M/TA2/219/2011) wykazały, że oferowany w dniu kontroli olej napędowy (o numerze próbki 1029/11/6249), nie spełnia wymagań jakościowych określonych w obowiązującym w dniu kontroli § 1 pkt 2 rozporządzenia, z uwagi na zawyżony parametr – odporność na utlenianie. Wynik badania wyniósł 1988 g/m³, przy wymaganiach jakościowych max. 25 g/m³.

Zgodnie z art. 7 ust. 1 pkt 1 ustawy o systemie monitorowania i kontrolowania jakości paliw zabrania się transportowania, magazynowania, wprowadzania do obrotu oraz gromadzenia w stacjach zakładowych paliw ciekłych, jeżeli nie spełniają wymagań jakościowych określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 3 ust. 2 pkt 1 lub art. 6 ust. 3 ustawy o systemie monitorowania i kontrolowania jakości paliw.

W kontekście powyższego należy stwierdzić, iż wprowadzenie do obrotu oleju napędowego, niespełniającego wymagań jakościowych określonych w rozporządzeniu, stanowi naruszenie dyspozycji cytowanych powyżej przepisów art. 3 ust. 1 i art. 7 ust. 1 pkt 1 ustawy o systemie monitorowania i kontrolowania jakości paliw.

Należy ponownie podkreślić, iż Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w decyzji DIH-2 Nr 31/2012 z dnia 12 kwietnia 2012 r. wskazał, iż prezentacja wyniku badania w pozycji 13 – odporność na utlenianie, sprawozdania z badań nr M/TA2/219/2011 – „1988 g/m³” jest niezgodna z zakresem akredytacji, który dla badającego laboratorium obejmuje dla metody PN ISO 12205 zakres od 1 g/ m³ do 30 g/m³. Powyższą nieprawidłową prezentacją (opisu wyniku badań) potwierdziło laboratorium w piśmie z dnia 27 stycznia 2012 r. podając, iż zapis w rubryce Wynik w pozycji 13 sprawozdania z badań nr M/TA2/219/11 z dnia 18 listopada 2011 r., kolumna 6, powinien brzmieć następująco: „Powyżej zakresu akredytacji laboratorium, wynoszącego 30 g/m³, około 1988 g/m³”.

Niemniej jednak Prezes UOKiK uznał, o czym poinformował Stronę w decyzji DIH -2 Nr 31/2012 z dnia 12 kwietnia 2012 r., że nieprawidłowa prezentacja nie zmienia faktu, iż paliwo nie spełnia wymagań jakościowych w zakresie parametru „odporność na utlenianie”. W kontekście nieprawidłowego sposobu prezentacji wyniku, za bezprzedmiotowe należy uznać natomiast zarzuty Strony dotyczące rozbieżności pomiędzy wynikami badań próbki i próbki kontrolnej. W piśmie z dnia 8 czerwca 2012 r. laboratorium Instytutu Nafty i Gazu w Krakowie, do którego Prezes UOKiK zwrócił się o wyjaśnienia, szczegółowo opisało czynności podjęte w celu przeprowadzenia badań próbki oleju napędowego (nr 1029/11/6249) pobranej u Przedsiębiorcy. W opinii laboratorium Instytutu Nafty i Gazu w Krakowie, uzyskane wyniki badań wskazały na dużą skłonność przedmiotowego paliwa do wytwarzania nierozpuszczalnych osadów przylegających podczas

przechowywania (całkowite osady nierozpuszczalne 1988 g/m³). Ponadto laboratorium Instytutu Nafty i Gazu w Krakowie w celu udokumentowania przeprowadzonego badania dokonało sfotografowania kolejnych etapów testu oraz w uwagach karty badań odnotowało, iż osady oznaczone po badaniu miały charakter żeli, co powoduje produkt trudnym do rozpuszczenia. Laboratorium Instytutu Nafty i Gazu w Krakowie nadmienia również, iż czas jaki upłynął pomiędzy badaniami próbki i próbki kontrolnej mógł być jedyną lub główną przyczyną różnicy wyników uzyskanych w dwóch laboratoriach. Nie zmienia to jednak faktu, który dla sprawy jest najistotniejszy, iż zarówno badania próbki jak i próbki kontrolnej pobranych w dniu 15 listopada 2011 r., wykazały iż paliwo nie spełniało wymagań jakościowych. Należy bowiem podkreślić, iż oba laboratoria po przeprowadzeniu badań próbki podstawowej i kontrolnej jednoznacznie stwierdziły, że ilość osadów powstałych w wyniku utleniania przekroczyła dopuszczalną normę granicy 25g/m³, powodując tym samym pogorszenie jakości paliwa.

Laboratorium Instytutu Nafty i Gazu w Krakowie, przeprowadzające badania w oparciu o swoje doświadczenie potwierdziło, iż zwłaszcza w przypadku paliw o niskiej odporności na utlenianie, charakteryzującej się skłonnością do wytrącania przylegających osadów o charakterze polimerów, obserwuje się wzrost ilości osadów wytrącających się z paliwa w czasie przechowywania oraz towarzyszący temu coraz lepszy wynik (niższy poziom całkowitych osadów nierozpuszczalnych) badania stabilności oksydacyjnej próbki paliwa (pozbawionej wytrąconych wcześniej osadów).

Dokumentacja laboratorium Instytutu Nafty i Gazu w Krakowie towarzysząca wykonaniu badania odporności na utlenianie próbki oleju napędowego (nr 1029/11/6249) wskazuje na uzyskanie bardzo dobrej powtarzalności wyników dla dwóch równolegle prowadzonych oznaczeń, zarówno w odniesieniu do całkowitych osadów nierozpuszczalnych jak i jego składowych.

Instytut Nafty i Gazu w Krakowie wdrożył w Zakładzie Oceny Właściwości Eksploatacyjnych (ZOWE) metodę badania odporności na utlenianie średnich destylatów paliwowych wg ISO 12205:1995 w roku 1996 i akredytował ją w PCA w roku 1997, a nabyte doświadczenie upoważniło do uczestniczenia specjalistów Instytutu w opracowaniu normy PN-EN ISO 12205:1997 i jej kolejnych edycji. Pomimo, iż metoda PN-EN ISO 12205:1997/Ap1;2002 ma wyznaczoną precyzję, w Instytucie przeprowadzono już kilkakrotnie jej walidację w związku z rozszerzeniem zastosowania metody na oleje napędowe zawierające FAME. Laboratorium ZOWE wypełnia w pełni obowiązki jakie nakłada na nie Kontrakt PCA Nr AB 170, dotyczący stosowania normy PN-EN ISO/IEC 17025:2005. W zakresie przedmiotowej metody badań Laboratorium prowadzi udokumentowany nadzór nad aparaturą badawczą, prowadzi szkolenia i autoryzację personelu, planuje i realizuje planowaną kontrolę jakości badań, w tym uczestniczy w badaniach porównawczych (organizowanych przez ISL – Holandia) oraz analizuje trendy uzyskiwanych wyników badań. Podczas tego wieloletniego okresu od wdrożenia badań wg powyższych metod wykonano średnio 500 testów rocznie i w żadnym przypadku wyniki nie były dotychczas przedmiotem reklamacji, a w czasie

corocznych audytów wewnętrznych i zewnętrznych PCA nigdy nie stwierdzono niezgodności w omawianym obszarze.

Należy również podkreślić, że każde akredytowane laboratorium, w tym również Laboratorium Instytutu Nafty i Gazu w Krakowie oraz badające próbkę kontrolną laboratorium Ośrodka Badawczo – Rozwojowego Przemysłu Rafineryjnego S. A. w Płocku, jest zobligowane przez PCA do brania udziału w badaniach biegłości i badań międzylaboratoryjnych potwierdzających kompetencje techniczne w obszarze akredytowanych badań.

W zakresie omawianego parametru laboratorium Ośrodka Badawczo – Rozwojowego Przemysłu Rafineryjnego S. A. w Płocku brało udział w badaniach w 2008 oraz w 2009 r. Uzyskane wyniki przez ww. laboratorium były zadawalające.

Na podstawie wyżej przedstawionych argumentów Prezes UOKiK uznał, iż badania przeprowadzone przez laboratoria są wiarygodne.

O zgromadzeniu nowych dowodów w sprawie, pismem z dnia 27 czerwca 2012 r., Strona została poinformowana o przysługującym jej, zgodnie z art. 10 kpa, prawie do wypowiedzenia się, co do zebranych dowodów i materiałów oraz żądań zgłoszonych w trakcie postępowania, a także prawie do składania wniosków dowodowych. Strona nie skorzystała z przysługującego jej prawa.

Odnosząc się do zarzutów Strony, iż wyniki poszczególnych pomiarów należy interpretować zgodnie z kryteriami podanymi w normie PN-EN ISO 4259 Przetwory naftowe. Wyznaczanie i stosowanie precyzji metod badania należy podkreślić, że w rozporządzeniu Ministra Gospodarki z dnia 9 grudnia 2008 r. w sprawie wymagań jakościowych dla paliw ciekłych (Dz. U. Nr 221, poz. 1441 ze zm.) w załączniku nr 2 znajduje się zapis, iż wyniki poszczególnych pomiarów należy interpretować zgodnie z kryteriami podanymi w normie PN-EN ISO 4259.

Jak wynika z wprowadzenia do ww. normy i jej zakresu, norma opisuje sposób statystycznej obróbki wyników badań opartych na danych statystycznych oszacowań precyzji w celu kontroli jakości oraz sprawdzenia zgodności z wymaganiami, właściwości produktów naftowych znormalizowanymi metodami badań. Norma opisuje między innymi metodę obliczania precyzji na podstawie wyników badań międzylaboratoryjnych oraz procedurę, którą należy zastosować przy interpretacji wyników badań laboratoryjnych, zarówno w odniesieniu do precyzji metod, jak i do granicznych wartości przyjętych w wymaganiach (Rozdziały od 7 do 10).

W tym miejscu należy zaznaczyć, iż zgodnie z art. 17 ust. 1 ustawy o systemie monitorowania i kontrolowania jakości paliw inspektor w toku postępowania kontrolnego pobiera dwie próbki (próbki i próbkę kontrolną), z których jedna badana jest z urzędu a druga – próbka kontrolna – na wniosek strony. Do zadań laboratorium na podstawie wyników przeprowadzonych badań, należy stwierdzenie czy badane paliwo spełnia wymagania jakościowe określone prawem, czy też ich nie spełnia. Laboratorium dokonuje takiej oceny na podstawie wyniku badania jednej próbki dostarczonej przez

inspektorów Inspekcji Handlowej. Oznacza to, iż badania próbki i próbki kontrolnej (na wniosek Przedsiębiorcy) odbyły się w dwóch niezależnych i akredytowanych laboratoriach w odstępie czasowym. Wyniki badań próbki badanej jako pierwszej nie były znane laboratorium badającemu próbkę kontrolną.

Dlatego też interpretacji wyników badania poszczególnego pomiaru (jednej próbki) należy dokonać zgodnie z kryteriami, o których mowa w normie PN-EN ISO 4259 w rozdziale 9 – Kontrola jakości na podstawie wymagań. Informacje zawarte w rozdziale 9 ww. normy umożliwiają ocenę jakości produktu na podstawie wymagań, w przypadku, gdy do dyspozycji jest tylko pojedynczy wynik, czyli tak jak w przypadku badania próbki paliwa pobranej do badań w ramach systemu monitorowania i kontrolowania jakości paliw. Dlatego też laboratorium oceniające na podstawie otrzymanego wyniku badań, czy spełnione są wymagania jakościowe określone w odpowiednich przepisach prawnych, dokonują oceny z uwzględnieniem wymagań pkt 9.2 lub 9.3 normy PN-EN ISO 4259, co miało miejsce w przypadku próbki 1029/11/6249 i próbki kontrolnej 5890/11/6249.

Powyższy zapis został przeniesiony do sprawozdania z badań zarówno próbki 1029/11/6249 jak również próbki kontrolnej 5890/11/6249 w tabeli „Ocena wyników. Używane formuły w pkt b)” widnieje zapis, iż „Olej napędowy po uwzględnieniu postanowień pkt 9.3 normy PN-EN ISO 4259 w zakresie badanych parametrów, nie spełnia wymagań Rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 9.12.2008 w sprawie wymagań jakościowych dla paliw ciekłych (Dz. U. Nr 221 poz. 1441 ze zm.)”. Zgodnie z pkt 9.3 - Tolerancja wyniku oznaczania u odbiorcy ww. normy, odbiorca, który nie ma innego źródła informacji o rzeczywistej wartości badanej właściwości niż pojedynczy wynik, powinien przyjąć, że właściwości produktu nie spełniają granic wymagań z 95% poziomem ufności. Prezentacja oceny partii paliwa odbywa się za pomocą pojedynczego wyniku uzyskanego przez laboratorium badające próbkę.

Przedsiębiorca błędnie więc przyjął we wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy, iż interpretacji pojedynczych wyników należy dokonać na podstawie pkt 7.3 – Odtwarzalność R, normy PN-EN ISO 4259.

Jednocześnie do oceny wyników dwóch oznaczeń próbki i próbki kontrolnej oleju napędowego Prezes UOKiK posiłkował się zapisem pkt 13.2 normy metodycznej PN-EN ISO 12205 Przetwory naftowe – Oznaczenie odporności na utlenianie średnich destylatów paliwowych (jest to norma wyznaczająca metody badania parametru odporność na utlenianie) zgodnie, z którym „Różnica pomiędzy dwoma pojedynczymi i niezależnymi wynikami uzyskanymi przez różnych wykonawców, pracujących w różnych laboratoriach, z użyciem identycznego materiału badawczego, w długim czasie, przy normalnym i poprawnym wykonaniu oznaczenia, może przekroczyć podane wartości tylko w jednym przypadku na dwadzieścia”.

Oznacza to, że rozbieżności pomiędzy wynikami badań, w zakresie parametru odporność na utlenianie, uzyskanymi w różnych laboratoriach są naturalne i wynikają z warunków odtwarzalności, w jakich wykonywane są badania i zdarzają się przypadki, co dopuszcza norma, iż wyniki otrzymane

w dwóch różnych laboratoriach będą się od siebie różnić w jednym przypadku na dwadzieścia, co ma miejsce w niniejszej sprawie.

Należy podkreślić, iż na podstawie dwóch pojedynczych wyników próbki i próbki kontrolnej oleju napędowego, próbka została określona jako niespełniająca wymagań jakościowych.

Wobec bezspornie niskiej odporności na utlenianie przedmiotowego paliwa oznaczonej w obydwu laboratoriach tj. laboratorium Instytutu Nafty i Gazu w Krakowie oraz laboratorium Ośrodka Badawczo – Rozwojowego Przemysłu Rafineryjnego S. A. w Płocku, jak i wskazanych przyczyn różnic uzyskanych wyników brak jest podstaw do uchylenia zaskarżonej decyzji Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów nr DIH-2 Nr 31/2012 z dnia 12 kwietnia 2012 r., dotyczącej zobowiązania przedsiębiorcy Polski Koncern Naftowy ORLEN S. A. z siedzibą w Płocku, do uiszczenia na rachunek Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów kwoty stanowiącej równowartość kosztów przeprowadzonych badań laboratoryjnych próbki oleju napędowego o numerze 1029/11/6249, niespełniającego wymagań jakościowych

Zważywszy na przedstawione okoliczności należało postanowić, jak w sentencji. Decyzja niniejsza jest ostateczna w trybie postępowania administracyjnego.

Pouczenie

Na decyzję, zgodnie z art. 53 § 1 i art. 54 § 1 w związku z art. 3 § 2 pkt 1 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U. Nr 153, poz. 1270 ze zm.) przysługuje skarga do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie, za pośrednictwem Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, w terminie 30 dni od dnia doręczenia skarżącemu rozstrzygnięcia w sprawie.

Prezes
Urzędu Ochrony Konkurencji
i Konsumentów
Dr Małgorzata Krasnodębska – Tomkiel

Otrzymują:

Pan Grzegorz Derecki Radca Prawny, Polski Koncern Naftowy ORLEN S. A., ul. Chemików 7, 09-411 Płock.

